

Pred Vogvarjevo hišo.

Foto: Marko Smole, Sp. Duplje, december 2009

Lastnik Dupljske graščine Matjaž Mauser.

Foto: Marko Smole, Sp. Duplje, december 2009

SREČANJE DELOVNE SKUPINE SED ZA LJUBITELJE ETNOLOGIJE V KROPI NA GORENJSKEM

Konec leta 2009 se je delovna skupina za ljubitelje etnologije na terenu ponovno srečala pred novoletnimi prazniki, tokrat na Gorenjskem. Srečanje je organiziral naš aktivni član Anže Habjan iz Kroke, upravnik izredno zanimive hiše iz stavbne in bivalne zgodovine delavstva tega kovaškega kraja, imenovane »Fovšaritnica«. Anže Habjan je pripravil program, v katerem smo spoznavali njegov domači kraj.

Ker pa imamo na Gorenjskem še enega člana, smo na poti v Kropo obiskali tudi Sp. Duplje. V vasi, ki leži v bližini Naklega, ima družina Mauser že nekaj desetletij v lasti zanimivo stavbo – Dupljsko graščino. Prav po njihovi zaslugi so v treh desetletjih uspeli obnoviti pred tem običajno kmetijo v stanje, ki ponovno kaže že skoraj pozabljenega duha preteklih stoletij, ko je bila stavba še graščina. Matjaž, z ženo sta tudi likovna umetnika, nas je popeljal po razstavi, ki je bila postavljena ob letošnjem koledovanju v Sp. Dupljah. »Božični čas« je bil predstavljen z razstavo jaslic s tega območja in ambientalnimi postavitvami iz kmečkih domov v stranskih prostorih njihove galerije v pritličju graščine. Predstavil je zgodovino in obnovo stavbe ter družinsko zbirko starin, ki stavi ponovno, poleg rekonstrukcij opreme grajskih prostorov, vračajo nekdanji sijaj in življenjsko okolje družbenega razreda, ki mu je pripadala. Matjaž je poleg drugega tudi nesojeni upravnik drugega objekta v bližini – Vogvarjeve hiše. V tej leseni kmečki stavbi v občinski lasti je na ogled vaška zbirka z ambientalno postavitvijo kmečkega bivalnega okolja z izredno bogato rekonstrukcijo obrtniške čevljarke delavnice. V letošnjem letu delovna skupina načrtuje praktično delavnico, v kateri bi na terenu popisali del etnografske zbirke iz omenjenega objekta.

Naslednji postanek je bil Kovaški muzej v Kropi, v katerem nas je kljub mrazu sprejela prijazna zgodovinarica Metka Kavčič, ki nas je vodila skozi muzejske zbirke in nam razkrivala nekdanje življenje v tem malem, a s tradicijo proizvodnje kovaških izdel-

kov močno prepoznavnem kraju. Premraženi udeleženci smo se pogreli v nanovo opremljenem prostoru turistične informativne točke, kjer ni manjkalo niti domačih dobrot gostiteljic – zgodovinarke Metke Kavčič in Ane Gartner, Anžetove babice, niti šilca domačega kroparskega žganja – »ta zelenga«. Predstavil se nam je še en zanimiv prebivalec tega kraja, Slavko Mežek, ki je v okviru združenja Naša Slovenija v lanskem letu prvič podelil priznanja civilnim iniciativam z zamejskih območij, ki se ukvarjajo s kulturno dediščino.

Iz Kovaškega muzeja nas je pot vodila ob vodi, čez »plac«, po ozki ulici mimo »Fovšaritnice«. Na obeh straneh so v pobočje prislone mogočne fužinarske hiše z majhnimi okni, kot stražarja na pobočju na kraj pazita dve cerkvi, cerkev sv. Lenarta na desni in cerkev Matere božje na levi. Ropot vode se sliši po vsej Kropi. Iz podzemlja Jelovice nad krajem privre na dan potok Kroparica, ki kot krop buči skozi kraj v dolini in mu daje poseben čar. Srečanje smo sklenili v gostilni, če smo že v kovaškem kraju – kje druge kot »Pr Kovač«, ob krušni peči, domačih dobrotah, kupici(-ah) dobrega vina in izvirnih komentarjih našega oštrirja Metoda – lastnika in izkušnega ter z vsemi žavbami namazanega kroparskega domačina.

In načrti delovne skupine za letošnje leto? S pomočjo strokovnjakov bi radi izpeljali vsaj katero od načrtovanih delavnic na terenu, bodisi popis zbirke ali seznanjanje z osnovami konservatorskih posegov, tako imenovane »prve pomoči« na predmetih iz naših zbirke. Radi bi si tudi ogledali primere dobrih praks na različnih območjih, nastalih v različnih materialnih in družbenih razmerah, v katerih delujejo ljubitelji etnologije. S spoznavanjem zbirke v njihovem okolju bi prispevali k čim bolj strokovnemu delu ljubiteljev iz vseh koncev Slovenije in s tem k ohranjanju etnološke dediščine. Zato na naša srečanja prijazno vabimo tudi nove člane, vsi boste vedno dobrodošli!

* Mag. Marko Smole, univ. dipl. ing. elektr. 1210 Ljubljana - Šentvid, Staneziče 34 b, E-naslov: smole.marko@gmail.com; Anže Habjan, študent Teološke fakultete Univerze v Ljubljani. 4245 Kropa, Kropa 98, E-naslov: habjan.a@gmail.com